

1.0 Introducció

Aquest document posa a la seva disposició el pla per a la conservació del contingut de l'Enciclopèdia de la Vida (Encyclopedia of Life, EOL). Aquest pla ha estat revisat pels líders dels components¹ i el Comité de Govern de la l'enciclopèdia. Després d'aquesta revisió, aquest document està disponible per a que la comunitat més gran per a la biodiversitat l'examini i el comenti. El Treball de Conservació en Xarxa serà implementat, tenint en compte els comentaris que faci la comunitat, en un pla dut a terme per etapes.

2.0 Principis d'orientació

- ✓ Obert – és necessari que el procediment, la xarxa de treball i la seva evolució siguin el més oberts possible
- ✓ Reductibilitat – un procés que requereixi massa temps dels conservadors o de la plantilla de l'EOL no progressarà
- ✓ Implementabilitat i usabilitat – L'EOL vol aprofitar els màxims avantatges de les eines i mecanismes existents
- ✓ Supervisió – El procés inclou controls i ponderacions però evita que la gestió sigui de dalt a baix, és a dir, des de la direcció
- ✓ Evolució – el procés canviarà al llarg del temps, i els sistemes s'ajustaran a aquests canvis.

3.0 Rols i normes dels conservadors²

Els conservadors de l'EOL són responsables de mantenir la qualitat del contingut verificat. Aquests conservadors són, sovint, científics professionals però també poden ser naturalistes que hagin demostrat un compromís amb la ciència de qualitat. No han de ser necessàriament aportadors de contingut però s'encoratja a que ho facin; fora bo que els conservadors s'afiliessin i/o organitzessin en "LifeDesks" (veure 3.3).

¹ Els "components" fan referència a cinc subprojectes que plegats donen forma a l'Enciclopèdia de la Vida. Aquests són el "Grup de Pàgines d'Espècie", el "Grup d'Informàtica en Biodiversitat", el "Grup de escanneig i digitilització", el "Grup d'Educació i Difusió" i el "Grup de Síntesi de Biodiversitat".

² Hem traduït "curator" per la seva corresponent paraula en català, conservador. Entenem que un conservador de l'EOL és aquell que hi col·labora ja sigui aportant informació, revisant les fitxes d'espècie, organitzant grups d'altres conservadors, etc.

3.1 Estatus dels conservadors

- Els conservadors han d'utilitzar els seus noms reals i oferir públicament les seves credencials a la seva pàgina del perfil. Si aquestes credencials no poden ser verificades, es rescindiran els privilegis de conservador. Les credencials poden incloure un o més dels següents punts:
 - a) Afiliació a un departament pertinent d'una universitat
 - b) Membre d'una societat professional
 - c) Haver publicat treballs revisats
 - d) Tenir referències d'algú amb credencials
- Hi poden haver diversos conservadors per a cada àrea del lloc web. Aquests conservadors poden treballar conjuntament o independentment, però per a rebre crèdit sent llistats en una pàgina d'espècie, els conservadors han de tenir un perfil vàlid.
- Per tal de supervisar i dirigir diversos conservadors, els conservadors mestres poden ser designats pel Grup de Pàgines d'Espècie en consulta amb societats professionals.
- Els conservadors seguiran sent conservadors a menys que ells mateixos es donin de baixa, o bé que els seus privilegis siguin rescindits per la plantilla de l'EOL o per part dels conservadors mestres degut a l'incompliment de la normativa. La manca d'activitat d'un conservador no impossibilita que en un futur continui col·laborant.

3.2. Activitats dels Conservadors

- Els conservadors examinaran el contingut disponible per a les espècies, sobretot aquell contingut no verificat. Aquest contingut no revisat sol provenir dels recursos públics o no autènticats, tals com *Flickr*, o bé haver estat carregats directament al nostre lloc web a través dels "LifeDesks". És necessari que aquest contingut sigui "aprobat" per a aparèixer en una pàgina autèntificada. Aquells continguts que provenen de llocs de confiança (p.e. grans bases de dades) podrien ser considerats pre-aprovats però no estan lliures d'error i poden ser rebutjats si es considera necessari.
- Els conservadors no poden modificar el contingut proporcionat per altres conservadors, però poden rebutjar-lo, tasar-lo, fer-ne comentaris o utilitzar els seus propis mecanismes de correcció. En altres paraules, poden treballar amb el proveïdor de contingut per tal de millorar-lo. Aleshores podran canviar la desició de "rebutjar" per "aprovar" o incrementar la valoració de les dades.
- Quan l'EOL introdueixi la possibilitat de comentar, s'espera que els conservadors comentin exposant els problemes i actuant com a moderadors per a comentaris que altres hagin deixat a les pàgines d'espècie; podran

eliminar comentaris que violin la normativa de l'EOL (per ser abusiú o inapropiat, etc). No obstant no podran modificar els comentaris fets per altres.

- Quan l'EOL introdueixi la possibilitat d'etiquetar al públic general i/o generi etiquetes automàtiques, els conservadors en podran seleccionar algunes i afegir etiquetes que seran considerades "de confiança".
- En el futur, els conservadors realçaran l'experiència d'usuari d'altres maneres. Per exemple, podran assentar els noms comuns preferits (el millor apareixerà en l'encapçalament de la pàgina) i assentar una pàgina per a ser allistada com la primera dels resultats pel terme de cerca comú.
- Els conservadors haurien de prendre les seves decisions basant-se en la exactitud, conveniència, o redacció eficaç. No poden prendre les seves decisions basant-se en el favoritisme o promeses personals. S'espera que els conservadors mantinguin el *decorum* professional i mai es vegin involucrats en atacs *ad hominem*. El seu treball està subjecte a la revisió per part dels conservadors mestres i la plantilla de l'EOL. L'adhesió a la normativa és necessària per a seguir sent un conservador. S'espera per part de la comunitat de conservadors l'el·laboració amb detall d'allò que es considera acurat, apropiat i redacció eficaç.
- S'espera que els conservadors revisin les seves pàgines de manera regular. Es poden reclutar conservadors addicionals per part de l'EOL o per part dels conservadors mestres si els conservadors actuals no han sigut actius o han fet un nombre molt elevat de càrregues. La conservació és una activitat voluntària a prendre seriosament, però el nivell d'esforç i dedicació pot variar.
- Els conservadors mestres seran responsables de mantenir la cooperació entre els múltiples conservadors. Un conservador mestre podrà seguir la normativa per decidir entre els conservadors. Si és necessari, poden classificar com a continguts "no segurs" tots aquells que s'hagin qüestionat. També podran congelar temporalment els canvis de contingut o rescindir els privilegis de conservador si no es segueix la normativa. S'espera que els conservadors mestres segueixin la normativa de l'EOL. També podran establir normes addicionals a seguir pels altres conservadors en un clade particular o categoria de contingut.
- Esperem desenvolupar "bots" (programes) que assistiran en el procés de conservació, p.e. identificant guerres de reversió, trobant contingut qüestionable, etc.

3.3 "LifeDesks"

- Els "LifeDesks" són entorns de treball personalitzables pensats per a aquells que desitgin contribuir a l'Enciclopèdia de la Vida. Estan basats en el web i són modulars, utilitzen com a recurs una plataforma oberta Drupal, en la que l'EOL i d'altres poden aportar noves característiques.

- Un “LifeDesk” determinat pot establir la seva presència en el web per a una comunitat independent de l'EOL i, al mateix temps, continuar aportant dades a l'EOL.
- Els conservadors podran escollir organitzar o afiliar-se a un o més “LifeDesk”, i podran revisar la informació que flueixi a través d'ells.
- Estan planejades diverses versions dels “LifeDesks”
- ✓ “LifeDesk:Expert” donarà suport a les comunitats de científics. Les funcionalitats inicials inclouen la importació, exportació i organització de classificacions, la creació de pàgines d'espècie, la càrrega d'imatges i l'organització de la bibliografia. La informació que flueix a l'EOL des dels “LifeDesk:Experts” es considera pre-verificada.
- ✓ “LifeDesk:Ciència ciutadana” i “LifeDesk:Educació” inclourà mòduls adaptats per a les activitats d'aquestes comunitats, incloent-hi la possibilitat de fer constar observacions. Aquella informació que flueix des d'aquestes fonts a l'EOL serà objecte de conservació.

3.4. Recompenses pels conservadors

- Els conservadors rebran l'agraïment per la seva feina de dues maneres:
 - ✓ El seu perfil públic al lloc de l'EOL indicarà que s'han ofert voluntaris per a conservar pàgines. Aquest perfil mostrarà les seves credencials i el seu índex d'activitat.
 - ✓ Si han sigut actius com a conservadors durant dos anys, seran citats en les citacions suggerides de les pàgines de les quals s'han encarregat.
- Els conservadors mestres no són citats a les pàgines d'espècie (a no ser que les hagin conservat), però el seu estatus s'indica en el seu perfil públic.
- L'EOL es complaurà de proporcionar cartes pels conservadors i conservadors mestres que desitgin demostrar el seu compromís i el seu estatus als seus empleadors i col·legues. Els conservadors podran allistar el seu estatus al seu *curriculum vitae* com a conservadors, editors o revisors.
- Acceptar les obligacions de conservació pot reportar un benefici a les pròpies investigacions. Per exemple, a través de l'EOL un conservador podrà estar informat sobre la troballa de noves espècies, nova literatura, noves observacions i possibles col·laboradors. A més a més, l'Enciclopèdia de la Vida ofereix eines i serveis per a assistir en la feina de conservació “online”.

4.0 Pla de compromís amb la comunitat

- Aquestes normatives de conservació inicials seran anunciades i afavoriran l'entrada de les comunitats científiques a través de xerrades i pòsters en esdeveniments científics a nivell nacional, regional, i internacional. Les normatives seran penjades al web de l'EOL, i els comentaris seran benvinguts a través de l'EOL i d'altres fòrums. També estaran disponibles als taulells d'assessorament del web de l'EOL.
- Després d'un període de prova (durant el qual es proposarà de registrar-se i provar el sistema a un nombre seleccionat de conservadors), començarà un reclutament més ampli (vegeu 5.0).
- S'enviaran avisos a aquells que ja hagin contactat amb nosaltres oferint els seu serveis. Els avisos també seran enviats a llistes de "mailing" de científics (p.e. el projecte EU SYNTHESYS) i seran incloses en l'EOL "newsletters", pàgines web, etc. El "feedback" des de la comunitat involucrada en aquests processos i normatives serà sol·licitat activament.
- Es proposarà als líders de societats científiques (a nivell nacional, regional, i internacional) que aportin comentaris sobre les normatives i que reclutin a gent dels seus equips per a col·laborar en el projecte. Ocasionalment també se'ls pot demanar que verifiquin a conservadors que estiguin aportant informació pròpia. Els perfils dels conservadors de l'EOL enllaçaran als webs de les societats de les quals mostren les credencials, és a dir, quants més membres recluti una societat, més vistosa serà. Inicialment seran emprats com a recurs primari de conservadors mestres.
- Es proposarà als conservadors potencials de registrar-se ells mateixos via "online":
 - ✓ Els conservadors han d'indicar si es registren per a un únic taxó o per a tots els descendents d'un node i/o per a una categoria particular de contingut (p.e. comportament, conservació).
 - ✓ Els conservadors potencials indicaran les seves credencials. Això no serà comprovat automàticament, però serà mostrat en una pàgina de perfil públic.
 - ✓ La plantilla de Pàgines d'Espècie de l'EOL en un inici aprovarà a conservadors potencials. No s'espera que aquests ascendeixin, doncs un altre mecanisme serà creat subseqüentment.
 - ✓ La plantilla de Pàgines d'Espècie de l'EOL assignarà a alguns conservadors el rol de conservador mestre, es farà consultant les societats i institucions científiques apropiades.
- Els conservadors mestres seran identificats com a tals en les seves pàgines de perfil.

5.0 Extensió del pla per a la xarxa de treball dels conservadors

Fase 1: Prova inicial

(des del 15 de desembre de 2008)

- El Grup de Pàgines d'Espècie escull grups taxonòmics i conservadors per a fer una prova en consulta amb assessors
- Registre únicament per invitació (això només és per la fase de prova, els registres seran oberts més tard)
- El Grup de Pàgines d'Espècie i el Grup d'Informàtica avaluaran: la tasa de verificació i l'efectivitat del mecanisme de constància d'errors
- Avaluació del contingut dels subministradors d'informació: efectivitat del mecanisme de constància d'errors
- Avaluació dels conservadors: experiència d'usuari i estadístiques
- El Grup de Pàgines d'Espècie comença a identificar els potencials conservadors mestres a través del compromís amb societats i les observacions dels conservadors que ja hi estiguin contribuint
- Revisió i modificacions de la normativa

Fase 2: Prova a gran escala

(des de maig de 2009)

- S'extén la fase de prova a més conservadors i grups taxonòmics mitjançant invitació
- Extensió de la majoria de les funcions de conservador encara per a atorgar
- Extensió de múltiples funcions dels conservadors
- Requeriment: detecció de conflictes, notificació de conservadors múltiples, mecanismes per a resolució
- Avaluació del Grup de Pàgines d'Espècie i del Grup d'Informàtica: són les estadístiques d'activitat efectives i les citacions acceptables? Realitzen la seva feina a través dels grups taxonòmics? És gestionable l'índex de conflicte? Quants conservadors mestres són necessaris? Quant temps ha de dedicar la plantilla per a administrar els conservadors? La plantilla de conservadors ascendirà? Quin és l'índex d'activitat mitja dels conservadors?
- Avaluació dels conservadors: experiència d'usuari, estadístiques i experiència social
- A nivell general: La normativa necessita modificacions?
- El Grup de Pàgines d'Espècie continua cercant conservadors potencials a través del compromís amb societats i les observacions dels conservadors que ja estan contribuint
- Revisió i modificacions de la normativa

Fase 3: Extensió del programa de conservador

(des de juny de 2009)

- Es fa públic el registre pels conservadors
- Avaluació del grup de Pàgines d'Espècie i Grup d'Informàtica: és el mecanisme i l'índex de registres, de verificació, i de reportatge acceptable? És l'índex de conflicte gestionable? Quants conservadors mestres seran necessaris? Quant temps de la plantilla és necessari per a organitzar als conservadors? La plantilla de conservadors ascendirà?
- Avaluació dels conservadors: experiència dels usuaris, estadístiques i experiència social
- Revisió i modificacions de la normativa

Fase 4: Extensió del programa de Conservadors Mestres

(a partir d'octubre 2009)

- Extensió de les funcions dels conservadors mestres i assignació d'alguns rols de conservador mestre a alguns individus
- Avaluació del Grup de Pàgines d'Espècie i del Grup d'Informàtica: tot segueix acceptable? Quant de temps de la plantilla és necessari per a organitzar als conservadors mestres, i en quant redueixen la càrrega de la plantilla als conservadors administradors?
- Avaluació dels conservadors mestres: experiència dels conservadors mestres
- Revisió i modificació de les normatives